

KUUROMYKKÄIN LEHTI

SUOMEN KUUROMYKKÄINLIITON ÄÄNENKANNATTAJA

N:o 9
Syyskuu

TOIMITTAJAT:
JOHN SUNDBERG HUUGO NYBERG
Vastaava. Toim. sihteer.
Johanneksentie 4,
puh. 81 54.

31:s vuosik. 1926

— Tilauksia vastaanotetaan kaikissa postitoimistoissa. — Hinta 15 mk. koko vuodelta. —

Kaksi 70 vuotiasta.

Tässä kuussa täyttää 70 vuotta kaksi Suomen kuuromykille hyvin tuttua henkilöä. Toinen heistä on kouluneuvos *Valter Forsius*, maamme aistivalliskoulujen tarkastaja, joka syysk. 14 päivänä viettää 70 vuotispäiväänsä.

Kouluneuvos Forsius on suorittanut pitkäaikaisen ja suuriarvoisen työn Suomen aistivallisten: kuuromykkien, sokeitten, tylsämielisten ja raajarikkojen hyväksi. Tässä kirjoituksessa puhumme vain lyhyesti siitä, mitä hän *kuuromykkien* hyväksi on tehnyt. Jo nuorena hän koti-kaupungissaan, Porvoossa, tutustui kuuromykkiin, heidän kouluunsa ja opettajiinsa. Ja jo nuorena maisterina kypsyi hänessä päätös ruveta kuuromykkäin opettajaksi. Oltuaan muutaman vuoden kuulevain lasten opettajana Haminassa ja Porvoossa läksi hän ulkomaille Saksaan, Sveitsiin y.m. tutkimaan k.m. kouluja. V. 1890 tuli hän Porvoon vanhan k.m. viittomakoulun johtajaksi. Mutta jo v. 1892 kutsuttiin hänet kouluhallitukseen, johon silloin perustettiin uusiaistivalliskoulujen tarkastajan virka. Maamme ensimmäisenä aistivalliskoulujen tarkastajana on hän siis pysynyt tämän vuoden syyskuun 1 päivään asti. Silloin hän korkean ikänsä takia otti eron virastaan, jota hän on menestyksellä hoitanut 34 v.

Aistivalliskoulujemme toiminta on paljon kehittynyt niitten vuosikymmenien kuluessa, jolloin kouluneuvos Forsius on niitten tarkastajana ollut.

Varsinkin *kuuromykkäin* opetus maassamme on hänen toimestaan järjestetty uudelle, paremmalle kannalle. K.m. kouluissamme on *puheopetus* tullut yleiseksi niinkuin muissakin sivistymaissa. Uusia kouluja on perustettu *Mikkeliin*, *Jyväskylään* ja *Ouluun*. Koulut ovat saaneet uudet, kauniit koulutalot, joissa oppilaitten on hauska oppia ja asua. Mutta tarkastaja Forsius on paljotoisen virkatoimensa lisäksi uhrannut paljon aikaansa ja voimiansa koulusta jo pois päässeitten aistivallisten hyväksi. Erityisesti mainitsemme tässä hänen osanotostaan *kuuromykkien* harrastuksiin. Jo yli 30 vuotta sitten, kun *Helsinkiin* perustettiin *K.m. yhdistys*, liittyi tarkastaja F. heti alussa sen jäseneksi. Hän on yhdistyksen perustajajäseniä, yksi niistä harvoista, vielä elävistä henkilöistä, jotka ovat tähän yhdistykseen kuuluneet koko ajan sen perustamisesta alkain. Läpi kolmen vuosikymmenen on hän ollut sen johtokunnan jäsenenä. Ja kun sitten *Suomen Kuuromykkäin Liitto* perustettiin v. 1905 liittyi

hän heti siihenkin ja valittiin sen Keskushallitukseen. Viimeiset 12 vuotta on hän toiminut sen puheenjohtajana. Myöskin toimii tarkastaja F. *Kuuromykkäin auttajayhdistyksen Helsingin piirin* puheenjohtajana. Jokainen, joka on ollut yhteistyössä tarkastaja F:n kanssa näissä yhdistyksissä, tietää, mikä onni ja hyöty niillä on ollut siitä, että ovat saaneet pitää hänet johtajanaan. Aina palvelushaluisena, ystävällisenä,

Kouluneuvos Valter Forsius.

hän heti siihenkin ja valittiin sen Keskushallitukseen. Viimeiset 12 vuotta on hän toiminut sen puheenjohtajana. Myöskin toimii tarkastaja F. *Kuuromykkäin auttajayhdistyksen Helsingin piirin* puheenjohtajana. Jokainen, joka on ollut yhteistyössä tarkastaja F:n kanssa näissä yhdistyksissä, tietää, mikä onni ja hyöty niillä on ollut siitä, että ovat saaneet pitää hänet johtajanaan. Aina palvelushaluisena, ystävällisenä,

vaatimattomana, lämmissydämisenä on hän ollut valmis antamaan käytännöllisiä, hyviä neuvoja, sekä tarttumaan toimeen kun on tarvittu. Heidän kokouksissaan on hän taitavana puheenjohtajana toiminut ja hänen kunnioitustaherättävä läsnäolonsa on kokouksille antanut rauhan ja sovinnon leiman, niin että asiat on saatu onnelliseen päätökseen.

Maamme aistiviallisten kiitolliset ajatukset ja hiljaiset siunauksen toivotukset kulkevat näinä aikoina rakastetun ja kunnioitetun 70 vuotiaan luo. Erityisen kiitollisen onnittelunsa lähettävät hänelle maamme *kuuromykät* ja heidän läheisensä. Kiitämme häntä pitkäaikaisesta, uskollisesta työstä kovaosaisten hyväksi ja toivotamme, että Kaikkivaltias, armollinen Isä runsaasti siunaisi ja ilahuttaisi kouluneuvos Forsiusta nyt, kun hän korkean ikänsä tähden on jättänyt virkansa pois uusiin käsiin. Pitkän ja raskaan elämäntehtävän suorittaneelle miehelle hyvän palveluksessa olkoon elämän ilta rauhaisa ja valoista!

* * *

Syyskuun 29 p:nä täyttää Jyväskylän kuuromyökkäinkoulun johtaja *E. Luoma* 70 vuotta. — 70 vuotta on pitkä aika ja siihen sisältyy paljon uhrautuvaa ja rakkaudessa tehtyä työtä. Kuinka moni kuuromykkä ympäri Suomen saloja muistaa-kaan rakkaudella tuona hänen merkkipäivänään aina ystävällistä »pappia».

Rovasti E. Luoma syntyi Nurmijärvellä 29 p. syyskuuta 1856. Hänen vanhempansa olivat värjärimestari Erik Grönroos ja Maria Olivia Tavén. Pojan ollessa 3 vuoden vanha muuttivat vanhemmat Hausjärvelle, jossa pieni Ernst sitte kasvoi ja kehittyi mieheksi. Pojalla oli kova halu lukemiseen ja vanhemmat käyttivät häntä ensin kyläkoulussa erään vanhan jahtivoudin luona. Siihen aikaan ei ollut, kuten nyt, pientenlasten- eikä kansakouluja. Opetus täällä oli perin kuivaa ja ikävää, kun opettaja itse oli aivan oppimaton. Erään kerran istui tuo pieni poika ikkunan ääressä lukemassa kuivaa ja ikävää kirjaa, mutta katseet menivät väkisin ulos. Siellä hän näki pieniä, iloisia varpusia nokkimassa jyviä. Silloin hän ajatteli: Voi, jos olisin yksi noista! Vähitellen tuli poikanen Hämeenlinnaan kouluun, mutta ei viipynyt siellä kauvan, sillä kotikyliään oli sillävälän perustettu kansakoulu. Tämän koulun käytyään siirtyi hän Helsinkiin vastaperustettuun alkeiskouluun. Täältä hän tuli ylioppilaaksi 1879. Yliopistossa rupesi Luoma lukemaan jumaluosoppia ja vihittiin papiksi Turun tuomiokirkossa 16 p. tammik. 1884. Ensimmäiset pappisvuotensa oli rovasti Luoma Huittisissa kirkkoherran apulaisena. Täällä hän varsinaisesti tutustui kuuromykkiin. Rovastin tyttärellä, Helena Ingeliuksella, oli siellä oma pieni kuuromyökkäinkoulu ja hän pyysi isänsä nuorta apulaista opettamaan oppilailleen uskontoa. Tätä kesti useamman vuoden. Vähitellen haki nuori

pastori itselleen vakinaisen papinpaikan ja sai sen Hauholla. Kauvan ei kestänyt ennenkuin hän haki tuon nuoren kuuromyökkien opettajattaren vaimokseen. Silloin siirtyi Huittisten »Hefata» koulu Hauholle. Tämä tapahtui v. 1891. Täällä työskentelivät aviopuolisot sitte yhdessä kuuromyökkien hyväksi vuoteen 1894, jolloin siirtyivät Jyväskylän vastaperustetun k.m. koulun johtoon. Jyväskylän kuuromyökkäinkoulu on nyt saanut nauttia 32 vuotta rovasti Luoman hellää huolenpitoa. Ne k. mykkät, jotka viime vuosina ovat olleet oppilaina Jyväskylän koulussa muistavat miten klo 8 illalla kaikkien poikien on oltava kotona, sillä silloin tulee »pappi nukuttamaan», eli, hän tulee lukemaan poikien kanssa yhteisen iltarukouksen. Luulen, että nämät hiljaiset iltahetket ovat lähtemättömästi jääneet poikien mieleen, sillä silloin otetaan myöskin esiin päivän tapahtumat ja se, joka on rikkonut koulun järjestystä vastaan, saa ansaitun rangaistuksen rakastavasta sydäimestä. Paljon on rovasti Luoma saanut kokea näinä 32 vuotena sekä iloa että surua työssään. Hän on m.m. sinä aikana menettänyt hellän, rakastavan puolison, joka aina oli hyvänä toverina ja ystävänä hänen rinnallaan, kun oli kysymys kuuromykkistä ja heidän parhaastaan. Samoin menetti hän herttaisen tyttären, joka nuoruudestaan huolimatta opetti jo myöskin k. mykkiä. 2 lupavaa poikaa menetti hän Suomen vapautta luottaessa. Nyt täyttäessään 70 vuotta on rovasti Luoma kodissaan aivan ypö yksin. Luulen, että monet kuuromykät, jotka ovat hänen opetustaan nauttineet ja nekin, jotka ovat häneen tutustuneet hänen saarnamatkoillaan, joita hän ennen kesäisin teki ympäri Suomea, kun ei ollut matkapappeja, kaikki ne kuuromykät, jotka tavalla tahi toisella ovat tulleet kosketuksiin rovasti Luoman kanssa ja saaneet kokea hänen rakkauttaan ja hyväntahtoisuuttaan, tahtovat lämpimästi onnitella 70-vuotiasta ja rukoilla hänelle Jumalan siunausta hänen elämänsä painuessa ehtoapuolelle. E. S.

Rovasti E. Luoma.

— **Lahjoja Ävikin vanhaankodille:** Suomi-ystävä Oslossa 41 mk. 85 p.; M—a A—n Pietarsaari 100 mk.; E—r S—e Pietarsaari 20 mk.; Pietarsaaren k.m. yhdistys 11 mk. vanhaa hopearahaa; Keravan ja Helsingin k.m. yhdistys: kahvia, sokeria ja 150 mk.; Nimitämättömät 15 ja 5 mk.; Kaarlo Lindell Nauvo 10 mk. Eräs nimeään ilmoittamaton 25 mk.

Juhlahetkiä kuuromyökkäinkoulussa.

Työtä koulu enimmäkseen tarjoaa sekä oppilaille että opettajille. Mutta toisinaan koulussa vieteään juhlallisiakin hetkiä, jolloin jokapäiväinen työ siirretään syrjään ja koetetaan johtaa oppilaita juhlatunnelman avulla käsittämään esim. jonkun jalon kansalaisen vaikutusta isänmaan hyväksi. Varmaankin moni täysikäinen kuuromyökkä vielä muistelee sellaisia pieniä juhlatilaisuuksia, joihin sai kouluaikana ottaa osaa.

Suurin juhlista kuurom. koulussa on se, joka vietetään vähän ennen lukuvuoden loppua niinä vuosina, jolloin viimeisen luokan oppilaat lopettavat koulunkäyntinsä. Vuosi vuodelta ovat nämä nuoret voineet koulussa suorittaa yhä vaikeampia tehtäviä, sen mukaan kuin heidän järkensä ja käsityskykynsä kehittyivät. Ensi vuosina heille opettiin sanakieltä yksinomaan havaintojen ja pikkutapahtumain johdolla. Vasta 3:tenä lukuvuonna opettaja alkoi esittää heille näkymättömiä tosiasiota näkyvien rinnalla. Kun oli alkuun päästy, koottiin uskonnonopetuksen kautta yhä lisää tietoja siltä alalta, joka ei ole silmin nähtävänä. Kuolemattoman sielun asioita ja sen suhdetta pyhään Jumalaan esitettiin nuorille, sen mukaan kuin he kykenivät tällaista opetusta käsittämään. Tuli siten viimeinen kouluvuosi, jolloin he rippikouluopetuksen kautta saivat yhä enemmän tutustua Pyhän Sanan totuuksiin. Opetuksen loputtua seurasi kasteenliiton uudistaminen ja nuorten ensi käynti Herran Ehtoollisella, kuurom. koulun suurin juhlapäivä.

Viime keväänä laskettiin maamme kuudesta kuuromyökkäinkoulusta yhteensä yli 100 oppilasta. Tietämättöminä he olivat kouluun tulleet, suuria tietoja heillä ei ollut siitä lähtiessäänkään, mutta he tiesivät kylliksi voidakseen nyt valita hyvän tai pahan, oikean tai väärän. Käytännöllisen ja ymmärrystä kehittävän opetuksen ohella he olivat saaneet tietoa siitä, miten Jumala lähestyy meitä, ja miten me voimme lähestyä Häntä. Elämä on osoittava, miten kukin käyttää koulussa saatuja tietoja ja elämänohjeita.

En ollut viime keväänä läsnä kuurom. koululla nuorten juhlapäivänä; sairaus minua siitä esti. Mutta edellisellä keväänä saatoin olla mukana, silloin kun Turun kuurom. koululla laskettiin Herran Ehtoolliselle kolme yläluokkain oppilasta, ja siitä hetkestä on minulle jäänyt pysyväinen, vakava muisto. Tunsin hyvin nämä oppilaat. He olivat koulussa edistyneet nopeammin kuin heidän toverinsa, sen johdosta että he pieninä ollessaan olivat kuulleet, eivätkä olleet unhottaneet puhekieltä, vaan osasivat puhua kouluun tullessaan. Täten voitiinkin laskea heidät koulusta aikaisemmin kuin muita yläluokkalaisia. Vakavasti olivat he ottaneet osaa uskonnonopetukseen sekä luokalla että erityisesti heitä varten järjestettyinä yksityistunteina. Lukukauden loppupuolella saapui

Turkuun pastori K. A. Nyman lopullisesti opettaakseen ja neuvoakseen heitä muutamien päivien kuluessa.

Sunnuntaina toukok. 24 p:nä kokoontuivat kouluun juhlamielin kaikki yläluokkain oppilaat, koulun johtaja ja useat opettajat sekä muutamat rippilasten vanhemmista. Pian pyhä toimitus oli alkanut. Kun minä pastorin puhussa katselin noita kolmea vakavaa nuorta, muistuin mieleeni omat entiset oppilaani, joille ennen ollessani opettajana Kuopion kuurom. koulussa olin antanut uskonnonopetusta. Toisia ryhmiä olin opettanut läpi koulun ajan, toisia ryhmiä ainoastaan yläasteella. Vuosien kuluessa oli ryhmä toisen jälkeen astunut alttarin eteen uudistamaan liiton Jumalan kanssa. Juhlallisia olivat olleet nekin hetket. Muistelin niitä nyt ja kyselin mielessäni, minkälaisiksi nämä oppilaani ovat elämässä muodostuneet. Ovatko he oppineet tuntemaan Jumalansa ja sitä voimaa, jonka Hän suo ihmisille synnin voittamiseksi, vai ovatko he vieraantuneet Jumalasta ja tottuneet synnin tietä kulkemaan? Onko heidän sydämissään ijankaikkisen elämän toivo, vai tyytyvätkö siihen, mitä tässä elämässä voidaan saavuttaa, maallista hyvää ja onnea? Tiedän, että moni täysikäinen kuuromyökkä Pyhästä Raamatusta etsii sitä opetusta ja varmaa johtoa, jota hänen sielunsa kaipaa matkalla ijankaikkisuutta kohti. Mutta pelkään olevan niitäkin, jotka arvelevat voivansa tulla toimeen omin päin ilman tätä Jumalan meille antamaa opasta.

Näitä ajatellessani alkoi Pastorikin puhua samoista asioista: nuorten vakavasta ensi pyrkimyksestä ja heitä elämässä kohtaavista kiusauksista. *Kestävyyttä* elämän taistelu ihmiseltä vaatii, ennen kaikkea kestävyyttä rukouksessa. Vaikkakin itsessään heikko, vahvistuu rukoileva ihminen Jumalan voiman kautta kiusauksia voittamaan. Mutta moni luottaa itseensä, unohtaa Auttajansa ja sortuu syntiin. Vakava on elämä ja monellaisia sen tarjoamat vaarat.

Jumalan haltuun olin ennen uskonnonopettajana jättänyt oppilaani erotessani heistä. Jumalalta vielä nytkin anon entisille oppilailleen sisäistä valoa ja voimaa, että he voisivat kestävästi vaeltaa sitä tietä, joka vie elämään. En voi heitä enää tavata; sairaus minua siitä estää. Tahtoisin sentähden täten lähettää jokaiselle heistä ja muillekin tämän lehden lukijoille nämä kehoitussanat: Älä unohda sitä, mikä on tärkeintä elämässä! Etsi Jumalaa ja pyri rukoillen elämään Hänen pyhän tahtonsa mukaan! Jumala odottaa sinua ja tahtoo armoissan sinua suojella, siihen asti kun Hän kutsuu sinut kuoleman kautta pois tästä elämästä.

Hyvässä turvassa on vaikeinakin aikoina se, jonka apuna on taivaan Jumala.

Naema Helsingius.

— Vienin k.m. jalkapallo- ja voimisteluseura vietti kesäkuussa 25 vuotisjuhlansa pitämällä suuria jalkapallo- ja urheilukilpailuja Vienissä yhden viikon ajalla.

Ihmeellisiä pelastumisia.

Olimme siinä kahden kesken. Veljeni heitti kihvelin syrjään ja tarttui rautakankeen. Muutama kerran sillä iskettyään soranottoapaikan kirsikatokseen hän sanoi minulle: „kyllä kai se kestää tämänkin hetken“. Samaa ajattelin minäkin. Kun sovistusta merkistä tartuimme jälleen kihveleihimme ja aloimme täyttää kuudentoista kuution kuormaa. „Älä mene niin syvälle!“ sanoimme vuorotellen toisillemme ja jokaisen lapion tyhjentämisen jälkeen huokasimme hyvätuulisesti.

Meidät oli vallanut totinen pelko. Katos oli laajentunut sitä mukaa kuin kuoppa syventyi. Aloimme noudattaa suurempaa varovaisuutta ja kaivoimme nyt soraa jalkojemme alta; seinämään kajoaminen olisi ollut jo uhkarohkeata. Mutta sitenkin oli katos päämme yläpuolella.

Silloin tällöin täytyi nousta ylös tasoittelemaan kuormaa, ettei toinen puoli heitettävää soraa lentäisi yli ja putoaisi maahan. Kerran sitä tavoiteltuamme ja aikoessamme viimeistä kertaa palata kuoppaan, putosikin se puolen metrin paksuinen jäätynyt maanpintakerros yht'äkkiä alas valtavalla voimalla. Suurin möhkäleistä teki jyskähtäen käännöksen; sen pintapuoli joutui alle ja siinä ollut lumikerros oli syntyneessä ilmanpaineessa muuttunut lumipilveksi, jonka keskellä tunsin vienon kosketuksen saappaani ulkolaidassa. Kuorma siirtyi loitomalle säikähtyneen hevosen viemänä.

Ällistys! Katsoimme toisiamme tuokion. Selviydyttyämme siitä, mitä kaikkea sisältyi tuon „satimen“ laukeamiseen, veli sitten kasvot ilmeettöminä asetti kourallisen lunta kämmenelleen, löi toisella voimakkaasti sen päälle, jolloin lumi litistyi ohueksi kuin viipale. Se oli havainnollinen esitys siitä kuinka olisi käyneet, jollemme olisi tulleet kuopasta pois, tai palanneet takaisin ottamaan uusia lapiollisia.

Kävelin aikojeni kuluksi Turun kauppatorilla syksyisenä markkinapäivänä. Katselin kaiken maailman kansaa ja kalua. Hieman sivulla jalkakäytävästä sijatsi torimymälä, jossa huomasi olevan haluamiani tavaroita. Aijoin juuri poiketa sinne, kun samassa viistoon takaapäin tuli kohdalleni postiauto ja sivuutti hyvää vauhtia niin läheltä, että yksi askel epäilemättä olisi vienyt toisen pyörän eteen. Se kohtausta kuin seisautti verenkiertoni. Lähellä olevain ihmisten katseet suuntautuivat minuun ilmeisellä uteliaisuudella. Se oli kiusallinen hetki.

Sanotaan, että maailma on täynnä vaaroja. Niin se onkin. Muuksi se ei ole muuttunutkaan. Mutta voi myöskin sanoa, että maailma on täynnä ihmeitä. Ylläkuvatut kaksi kokemaani — murto-osa vain kaikista kokemistani — ovat puhuneet minulle selvää kieltä ihmeitten maailmasta. Ja en epäile, etteivätkö toiset kuuromykät useasti ole kokeneet samaa erilaisissa muodoissa, selviy-

tyneet ehjin nahoin joistakin uhkaavista tilanteista, joihin he kuuroina ovat alttiimpia kuin terveäiset.

Jos on kerran selviytynyt jostakin vaarasta, vaikkapa loukkaantuneenakin, niin on mieluista hetkeksi pysähtyä ajattelemaan sitä. Silloin alkaa selvitä asioista, jotka avartavat ihmemaailman näköpiiriä. Ja silloin tulee myös huomaamaan, että ylläkuvatunlaisia ihmeellisiä pelastumisia ei voi pitää sattumoina, joiksi ihmiset yleensä niitä nimittävät. Heidän pintapuolinen käsityksensä ulottuu vain siihen, ja muuta ajattelematta he sitten syventyvät jälleen jokapäiväiseen toimeensa.

Täytyy ihmetellä ihmeitten maailmaa. Ja täytyy uskoa, että sen ylläpitäjä, Suojeleva Voima, liikkuu kaikkialla. Ken omaksuu sen uskon, hän rauhallisena vaeltaa minne tahansa ja pelkäämättä alistuu tulevaisuudenkin tuntemattomiin kohtaloihin, kun tietää että suojelusenkelinsä seuraa mukana.

Veikko Kullervo.

Eskimot.

Pohjoisessa jäämeressä on Grönlannin saari. Se on kaukainen, jään ja lumen peittäämä maa. Siellä asuvat eskimot. He kuuluvat mongolilaiseen kansanheimoon. Heillä on omituinen ulkomuoto: litteä nenä, paksut huulet, musta tukka ja pienet silmät syvällä päässä. Eskimot ovat lyhyttä kansaa. Heillä on kovin voimakkaat käsivarret, mutta sääret ovat heikot, sentähden että he kävelevät liian vähän. He kulkevat melkein aina reellä tahii venheellä mutta ei kävelemällä jalkaisin.

Eskimojen puvut on tehty nahoista. Lähinnä ruumista on linnunnahasta tehty „paita“ ja sen päälle pukee eskimo sitten suuret turkit, jonka karvat ovat ulospäin. Sekä miehillä että naisilla on hylkeennahkaiset housut ja jaloissa on peurannahkaiset kengät. Naiset valmistavat nuo nahkat. He puremalla purevat ja pehmittävät raat nahkat taipuviksi ja pehmeiksi, niin että niistä voi ommella pukuja ihmisille. Pienen linnunnahkan pistää nainen yhdellä kertaa suuhunsa ja puree sen pehmeäksi.

Talvella asuvat eskimot n. s. „talvitaloissa.“ Sellainen talo rakennetaan aina jyrkän mäen viereen, niin että huoneen yhtenä seinänä on mäki eli maa. Toiset seinät tehdään kivistä, puunpalasista, oksista, sammalista ja kanervista, Merenpuoleiseen seinään tehdään 2—3 ikkunaa. Ikkunoissa ruudut ei ole tehty lasista vaan hylkeen-suolista. Taloon sisälle ei pääse suorana kävelemällä, vaan sinne täytyy ryömiä n. 10 metriä pitkän käytävän kautta. Usein asuu samassa talossa useampia perheitä. Silloin on se jaettu eri osiin, niin että jokaisella perheellä on oma huoneensa.

Jo maaliskuulla muuttavat eskimot merenrannoille, jonne pystyttävät n. s. „kesätalonsa“, hylkeennahkaisen teltan. Matkoilla ollessaan asuvat

he lumimajassa. Ne rakennetaan suurista lumipalasioista, joita eskimot lohkaisevat suurilla, leveätereisillä veitsillä lumikinoksista. Sellainen lumimaja on mehiläispesänäköinen. Kaikki sen ovet ja aukot peitetään lumella. Siihenkin päästään sisään ryömimällä pitkän käytävän läpi. Lumimajaa lämmitetään pikku lampulla, jossa palaa hylkeenrasvaöljyä.

Eskimot syövät eniten hylkeen ja valaan lihaa. Niitten pyytämisessä ja kiinniottamisessa ovat he kovin taitavia ja sukkelia. Heillä on hylkeennahkasta tehtyjä venheitä. Niillä soutelevat he merellä hylkeitä etsimässä. Kädessä on heillä lyhyt, terävä keihäs (harppuuni), jonka toisessa päässä on pitkä nuora. Nuoran päässä taas on pieni, ilmalla täytetty rakko. Kun eskimo heittää keihänsä hylkeen tahi valaan selkään sukeltaa se heti piiloon veden alle. Mutta rakko jää silloin veden pinnalle ja siitä eskimo näkee missä hylje on. Sitten hän odottaa milloin hylje taas nousee veden pinnalle ja iskee sen kirveellään kuoli-aaksi. Eskimot pyydystävät myös villipeuroja. Eskimot ovat hyväluontoisia ihmisiä. Mutta jos joku pilkkaa tai kiusaa heitä, niin suuttuvat he kovin eivätkä pian lepy. Tavallisesti ovat he lihavia. Varsinkin lapset ovat paksuja ja pyöreitä kuin lihamöhkäleitä. Heillä ei ole koskaan kiire, vaan ovat hitaita. He eivät tahdo, että joku heitä käskee tahi kiirehtii. He ovat hyvin taikauskoisia ja pelkäävät noitia, tonttuja, mörköjä j. n. e.

Heidän uskontonsa on omituinen. He uskovat yhteen suureen Jumalaan, mutta sen lisäksi palvelevat he useita pienempiä epäjumalia. He luulevat, että koko maailma seisoo suurten, suurien pilarien päällä. Maan alla on oikea taivas. Sinne pääsevät hyvät ihmiset. Mutta maan yläpuolella on toinen taivas. Sinne menevät noidot ja kaikki pahat ihmiset. Loppujen lopuksi särkyvät pilarit maan alta. Silloin loppuu kaikki ja maailma hukkuu. Mutta sen jälkeen syntyy uusi maailma, jossa kaikki elävät rauhassa ja ystävyydessä.

(Ruotsalaisesta k.m. lehdestä.)

Kuuromykkäin opetus Indiassa.

Noin 40 vuotta sitte ei liene Indiassa ollut yhtäkään kuuromykkäinkoulua, mutta viime aikoina on sellaisia perustettu tähänkin kaukaiseen maahan.

Vuonna 1923 laskettiin Indiassa olevan sokeita ja kuuromykkiä yhteensä noin 73,000. Silloin oli Indiassa 13 kuurom. koulua, niistä yksi Kalkutan kaupungissa. Työ siinä alettiin 1893 ainoastaan kahdella oppilaalla, mutta 1924 oli siinä jo 90 oppilasta, joista 81 poikaa ja 9 tyttöä. Toiset asuvat koululla, toiset sen ulkopuolella. Koulu-aika kestää 10 vuotta. Tässä koulussa on 14 miesopettajaa, kaikki intialaisia; neljä opettajaa an-

taa opetusta käytännöllisissä töissä: räätälin- ja puusepän- sekä kirjapainotöissä. Tärkeimpiä opetusaineita ovat puheen ja huuli- ja lukemisen opettaminen.

Toisen koulun, joka sijaitsee Ahmedabad nimisessä kaupungissa länsi-Intiassa, perusti 1908 eräs intialainen, joka sitä ennen 14 vuotta oli opettanut omaa kuuromykkäpoikaansa. Siinä oli pari vuotta sitte 46 oppilasta, niistä 42 poikaa ja 4 tyttöä. Kuten voi huomata, pidetään Intiassa paljoo vähemmän huolta tytöistä kuin pojista. Koulu-aika tässä koulussa on 8 vuotinen. Paitsi johtajaa on siinä 5 opettajaa. Ainakin pari vuotta sitte oli koulun huoneusto varsin ahdas; kahdessa huoneessa opetettiin kaksi luokkaa kummassakin, ja samoissa huoneissa makasivat öisin 32 poikaa. Pojat nousivat klo 6 aamulla ja saivat ensi ateriansa klo 10. Seuraavissa aterioissa oli jotenkin vähän syömistä. Oppilaat eivät kuitenkaan näyttäneet siltä kuin olisivat kärsineet ruuanpuutteesta. Varmaankin ovat he köyhissä kodeissaan tottuneet vielä heikompaan ravintoon. Koulupojat erittäin harrastavat villalangan valmistamista; he eivät siinä työssä käytä rukkia, vaan aivan toisennäköistä työkalua.

Ahmedabadin koulu on sekin puhekoulu. Siinä opetetaan toista intialaista kieltä kuin Kalkutan koulussa. Indian eri osissa puhutaan nimittäin hyvin monta eri kieltä ja murretta. Ahmedabad sijaitsee Bombayn hallituspiirissä, jossa on kaksi muutakin kuurom. koulua. Tämän piirin asukasluku on lähes 25 miljoonaa henkeä, niistä kuuromykkiä 17,000. Piirin kolmessa koulussa on yhteensä lähes 120 oppilasta. Kaikissa Intian kuurom. kouluissa oli muutamia vuosia sitte yht. 1,183 oppilasta.

Kuten lukijat voivat huomata, sijaitsevat yllämainitut koulut Brittiläisen Indian alalla. On mainittava, että myös eräs itsenäinen intialainen valtio, Baroda, on alkanut pitää huolta aistivallistustaan. Tässä valtiossa on kaksi kuurom. koulua, toinen niistä pääkaupungissa. Siinä oli 1924 26 kuurom. oppilasta, 21 poikaa ja 5 pientä tyttöä. Paitsi johtajaa oli siinä neljä opettajaa, joista kolme opettivat käytännöllisiä töitä. Samassa koulussa opetettiin myös sokeita lapsia. Heidän opettajansa antoi kuuroillekin pojille opetusta villalangan kehittämisessä. Johtaja oli omasta aloitteestaan 1909 perustanut tämän aistivallistuskoulun yksityisenä laitoksena. Vuonna 1915 oli se muuttunut hallituksen ylläpitämäksi kouluksi.

Se amerikalainen kuurom. opettaja, joka käyttää yllämainituissa kouluissa on niistä kertonut eräässä aikakauslehdessä, lisää, ettei hänen tiedäkseen Aasiassa ole valtioitten ylläpitämiä kuuromykkäinkouluja muualla kuin Jaapanissa, Filippiinein saarilla ja Barodan valtiossa Intiassa. Laajoilla aloilla Aasiassa aistivallistusten lasten kasvatusta vielä nykyään aivan laiminlyödään.

N. H—s.

Taikasormus.

U. S. Sunnuntailiitteestä N:o 24. 1926 muodosteltu satu kuuromykkille, kirj. Outi.

Sadut alkavat kertomuksensa tavallisesti näin: Kun se ja se (poika tai tyttö) oli valepukuiselle haltijalle hyvä ja ystävällinen, niin haltija lahjoitti hänelle sen tai sen. Nyt hän lahjoitti sormuksen ja sanoi: Tämä sormus antaa sinulle, mitä vain tahdot, mutta yhden ainoan kerran." Mitä pyytäisin? Viisautta, kauneutta, rikkautta, vaiko hyvän sydämen? Nämä kaikki ovat kyllä hyviä, mutta — aloin asiaa miettiä ja päätin viimein pyytää työvoimaa maatalooni Pihlajamäkeen. Pyöräytin sormusta oikean käden keskisormessa kolme kertaa ympäri ja sanoin: „Minä tahdon tänä kesäksi Pihlajamäkeen 10 taikatyömiestä.“ Samassa seisoi edessäni 10 isoa ja vahvaa miestä, että pelästyin. „Mitä meidän tulee tehdä?“ he kysyivät. Mutta — työjärjestys ei ollut minulla vielä valmiina. Sanoin sentähden heille: „Menkää tekemään vispilöitä!“ Vähän ajan kuluttua miehet palasivat ja jokaisella oli tusina vispilöitä mukanaan. Nyt annoin heille uusia kaikki talon entiset aidat ja sitten jakaa uusilla aidoilla kolme suurta hakaa, yksi kahteen, toinen kolmeen ja kolmas neljään osaan. Mutta entäs aittatarpeet! Niitä ei ollut varastossa. Sanoin siis heille: aidat ovat tehtävät piikkilangoista. Kun seuraavana päivänä lähdin metsään katsomaan, niin, mitä näin? Entisen lahon puuaidan sijaan oli ilmestynyt nelilankaista, punapylväistä piikkilanka-aitaa. Miehiä en nähnyt, mutta aittaa syntyi ja se erinomaisen hyvää.

Jonkun ajan kuluttua miehet ilmestyivät huoneeseen ja kysyivät, mitä työtä sinä nyt tahdot, että me teemme. Minä sanoin: „Menkää ja puhdistakaa metsiä!“ Kaikki risut, oksat, latvat, kuivuneet ja sairaat puut he keräsivät, pilkkoivat ja pinosivat. Lisäksi tuli heidän toimittaa harvennukset. Seuraavana päivänä lähdin metsään katsomaan. Ajattelin, ovatkohan he ymmärtäneet harventaa metsää oikein, vai ovatko turmelleet sen. Pelkäsin vähän. Mutta — Luojaalle kiitos — näkymätön mies kulki tiheikössä ja leimasi puita. Leimaus tapahtui suurella huolella ja asiantunteumuksella.

Muutamia viikkoja kului, sitten miehet ryhtyivät soihin ja korpiin. Luotin taikamiehiin ja uskoin, että he pitävät ojitussuunnitelmistakin huolta. Kun he sitten olivat metsä-, laidun- ja suo-työt suorittaneet, saivat he tehtäväkseen parantaa mökin huonossa kunnossa olevia viljelyssoita. Viisi-toista hehtaaria 40 vuotta sitten väärinpäin ojitettua suota ojitettiin uudelleen, muokattiin, hiekoitettiin j.n.e. Ja katso, siitähän tuli kaunis, hedelmällinen viljelysaukea kilometrin pituisine sarkoineen.

Sitten ryhtyivät miehet rakennustöihin. Rakennettiin uusi aittarakennus, vilja-aitta, kuivausräikkö, työkaluvaja, työväen pikkuasuntoja, uusia latoja.

Viimeiseksi syksyllä istutettiin puolitoista kilometriä koivukujaa. Kun viimeinen koivu oli istutettu, tulivat taikamiehet ilmoittamaan, että nyt oli kuja valmis ja että he tahtoivat lähteä pois. Kesä oli myöskin mennyt.

Satu ei ole vielä loppunut.

Uusi Pihlajamäki oli tullut entistä paljon paremmaksi, hedelmällisemmäksi. Täytyi lisätä karjaa, ostettiin auto, tehtiin opintomatka ulkomailla j.n.e. Mutta työtä ja huolta oii myöskin paljon enemmän kuin ennen, sillä eihän talo saanut rappahtua — ei. Pihlajamäen pojat oppivat jo nuorina työhön ja he tahtoivat, että talo pysyisi selälänsä, minkälaiseksi se nyt oli saatu.

Nyt loppui satu. Mitä se tahtoo sinulle opettaa? Sitä se sinulle opettaa, että elämäsi on silloin onnellisin, kun täytät hyvin tehtäväsi tai kun saat aikaan jotakin hyvää. E. L.

Kohtalokas myllymatka.

— „Pelkäätekö?“ kysyivät talon emäntä ja tyttäret kuin yhdestä suusta ja heidän kasvojensa ilmeet ilmaisivat hetkistä vakavuutta. „Mitä tässä pelkäisi!“ vastasin karskisti ja se rauhoitti heitä jossain määrin. Mutta samassa tajusinkin miksi he ilmaisivat tavallista suurempaa myötätuntoa minulle tällä hetkellä. Entäs jos on kelirikko? Pitkä matka miten onnistuu? Kuinka Liisan saa sopimaan rekeen paluumatkalla? Salpausselän korvessa on varovaisuus tarpeen. Nämä ajatukset luin heidän kasvojenilmeistään, ja siitä seurasi vilkas keskustelu. Se johti siihen, että kuorma kenvennettiin yhdellä säkillä, joten voimme katsella asiaa valoisemmin. Kuitenkin he vielä hoksasivat: „olettehan kuuro, ja kuitenkin lähдете yksinänne, mihin eivät tämän kylän miehet mielellään menisi muulloin kuin yhden tai kahden matkatoverinsa kera.“ „Olkaa huoleti; kyllä tämä poika selkää!“ toistin vakuutteluni „olenhan siellä ennenkin käynyt“. Istuin säkkien päällä ja korjailin ohjaksia. Naiset seisivat vieressä ja sivumennen tarkkailivat, ettei mitään kuormasta puuttunut. Olivathan ne mukana; eväät minulle, loimer hevoselle ja lämpöiset saalit Liisalle, joululomalle palaavalle yhteiskoululaiselle. — Maiskutuin suutani ja hevonen lähti liikkeelle. „Onnea nyt vaan, onnea matkalle!“ sanoivat he hymyillen, ja ne toivotukset oli lausuttu niin vilpittömästi, että se teki minuun hyvän vaikutuksen. Se ikäänkuin oli merkinä siitä, että he luottivat minuun täydellisesti ja odottivat minulta paljon... Vilkuillessani taakseni näin monien käsien huiskuttavan, —

Hevonen oli hyvä menijä. Pian sivuutin kotikyläni myllyn, tuon kehnon laitoksen, josta puuttuvat eräät nykyajan vaatimat erikoislaitteet: mankeli, sihtikone ja liitistaja. Siinä suhteessa se tulikin nyt hyljättyksi. Lähenevä joulukuu — siihen

oli muutamia päiviä — pakotti etsimään parempia myllyjä, joita löytyikin m.m. K:n kirkonkylässä, jonne nyt olin matkalla. Jouluksihan niin usein hyvää valmistetaan . . .

Reki luisti mainiosti. Viime yönä oli satanut roimasti lunta routaantuneeseen maahan, ainakin näillä main. Sää oli tyven ja taivas kevyessä pilvessä. Siis kaikinpuolin mukava alkumatka. Minulle, talon tilapäiselle isäntärengille ei juolahatanut mieleen, että tällä matkalla tulisi kohtamaan vastoinkäymisiä. „Kun alku on hyvä, on kaikki hyvin“ siinä hengessä mentiin. —

Kun saavuttiin erääseen tienristeykseen, josta alkaa vilkasliikkeisempi maantie, huomasin suureksi ihmeekseni, että tällä tiellä oli lumi hyvin vähissä, sekä ajettiin enimmäkseen kärryillä. Aavistin pahaa, mutta ajoin kuitenkin pysähtymättä tälle tielle. Autobiilit ja sekä kärryjä että rekiä vetävät hevoset olivat kuluttaneet lunta ja tallaneet sen niin ohueksi, että karkea lunta, varsinkin uurteiden sisäpuolella, hallitsi tienpintaa. Minun täytyi ajaa tienlaitaa ja siinä mentiin kutakuinkin hyvin. Mutta mitä pitemmälle matka kului, sitä paljaammaksi tuli tie. Hevonen alkoi jo kovin hiestyä. Matka alkoi käydä rasittavaksi ja yhä hitaammaksi, kun piti seisautua. Ajoin jo katkerasti katua reen mukaanottamista. Kärryillä olisi raskaampikin kuorma mennyt paremmin kuin nyt. Mutta hätä keinoon keksii! Teiden tuntijana tein pikaisen suunnitelman poiketa valtatieltä yksityistielle ja sitä kautta Salpausselän metsäiselle tielle, joka oli siinä kilometrin etäisyydellä. Ajoin sinne, ja siellä olikin mainio kangastie ja lunta riittävästi. Se teki toki kiusallisen kaaroksen, mutta parempi pitkä ja kevyt matka kuin lyhempi ja raskas. Nyt olikin paljon kevyempi sekä hevoselle että minulle. Toinen puoli matkasta, s.o. 15 km. oli tällöin kulettu ja toiset 15 km. olivat edessä ja häämöittivät epämääräisinä. Tieto siitä, että tämä tie jälleen yhtyy valtatielle, piti mieleni rauhattomana. Se vaan vähän lohdutti, että päämäärä olikin sieltä lähempänä. Mutta vielä levottomammaksi kävin ajatellessani paluumatkaa. — Katsoin kelloani; se osoitti puoli neljää. Aurinko, joka ei näyttäytynyt koko päivänä, oli siis laskenut.

Lähes tunnin kestäneen metsäisen matkan jälkeen saavuin hämärässä valtatielle. Tie oli kuin kesätietä! Sääli hevosta ja sääli itseäni! Alkoi entistä pahempi kulku; hevonen kiskoi kaikella voimallaan ja minä autoin sitä kiskomalla ohjasperillä reen kiekkarin kourusta. Siitä huolimatta sujui matka kovin hitaasti, hitaammin kuin milloinkaan ennen elämässäni. Muutama sata metriä teiden yhtymäkohdasta loppui metsä ja eteen aukeni lakeus. Lampunvalot tuikkivat nyt siellä täällä. Kun matkaa oli vielä 4 km., katsoin parhaimmaksi poiketa lähimpään taloon ja hakea sieltä kärryjä, koska matkan jatkaminen olisi ilmeistä eläinrääkkäystä. Mutta miksi ei onni seurannut-

kaan mukanaani? En voinut saada niitä, kun „isännällä ne ovat asemalla ja toisia ei ole“. Poikkesin vielä muutamaan taloon, mutta yhtä huonolla tuloksella. — Sekavin tuntein ja epätoivoisena jatkoin matkaa. Onneksi oli muutamin paikoin vielä lunta, ja se auttoi. Pimeys oli alkanut käydä sietämättömäksi. Tienlaitaa ajaen, jossa luisti paremmin, oli kuorma usein mennä nurin maantienojaan. Onneksi ei kuitenkaan niin käynyt. — Hitaasti mutta varmasti läheni päämäärä. Jalo eläin pysähtyi joka kymmenennen metrin päähän puhaltamaan ja kokoamaan uusia voimia. Mutta en säästännyt itseäniäkään, sillä se olisi ollut rikos eläintä kohtaan. Siinä hikisenä toivoin olevani oikea hevonen heikon ihmisen asemasta . . . Koko pimeän aikana ei ketään mennyt ohi eikä tullut vastaan, joten siltä taholta mahdollinen apu ei tarjoutunut.

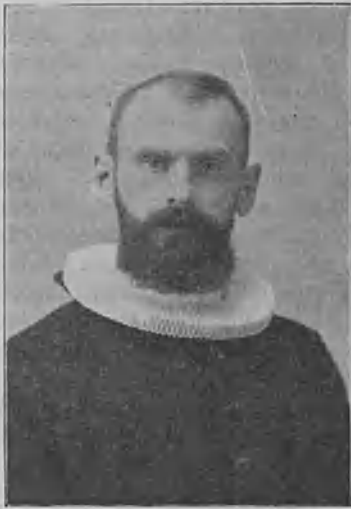
Vihdoin viimein olimme perillä. — Myllyn voimakas pihavalaistus häikäisi meidän, kahden höyryävän olennon silmiä, jotka olimme taistelleet kuudetta tuntia — mitä vastaan? en tiedä. Voi kohtalon kovuutta! Siinä seisojaksi sen monisia uhreista, selässään vellova höyrypilvi, yltäpäältä vaahdossa ja puhaltuen sieraimistaan kuumia henkäyksiä, jotka kaareutuivat ja hitaasti kohoutuivat korkeuksiin, — mutta taistelunsa voitaneena, ylväänä ja jalona. Hyväilin sitä sydämellisesti. Mylly oli melkein tyhjä. Siellä oli vain yksi viljansa jauhattava mies, ja mylläri, joka ennestään tunsikin minut. Osa koneistoa seisojaksi, ja ne pantiin heti käyttämään viljani. Mankeloiminen, ryynien teko ja litistäminen, sihtaaminen ja jauhattaminen pitivät minut lämpimänä ja lisäsivät höyryäkin, joten ei tarvinnut pelätä vilustumista, johon olin nyt altis hiestä märjistyneenä. Kesken kaikkein tein itselleni kysymyksiä äskeisestä matkasta ja suunnittelin paluumatkaa, joka näytti varsin synkältä, joskin siinä pilkistihe valoisatkin puolensa.

Kaksi tuntia saapumisesta olin valmis lähtemään. Lähtö oli raukaiseva. Ottaessani loimet hevosen päältä, kohoutui siitä heikko löyhkä ilmaan ja se ilmoitti eläimen ihon voimakkaan toiminnan vielä kahden tunnin levon jälkeen. — Tuuli oli ruvennut puhaltamaan kaakon tienoilta ja se ennusti ehkä vesisadetta. Oli pilkko pimeätä ja tietä oli mahdotonta nähdä. Täytyi jalalla tunnustella tienlaitaa. Asunnoissa tuikkivat monet tulet ja likimpäin valot valaisivat tietä muutaman metrin laajuudelta. Myllyllä en tohtinut yötä olla. Liisan koulutoverin, Irjan, kotiin oli usea kilometri, ja sinne oli pääsy tietenkin mahdoton. Täytyi etsiä yösiijaa lähimmästä mahdollisesta talosta. Kello läheni jo kymmenettä, kun erään talon ovelle koputin hiljaa. Se avautui pian. Esitin asiani, ja seuraavassa hetkessä oli talon emäntä lyhtyineen osoittamassa paikan hevoselle ja kutsui minut sisälle. Isäntää en nähnyt koko aikana.

(Jatketaan.)

Ulkomailta.

— **Tanska.** Kesäk. 31 p:nä kuoli k.m. pappi, pastori *Axel Henritz* Oudensessa 67 v. vanhana. Hän oli ollut

k.m. sielunhoitajana liki 20 vuotta, rakastettu ja kunnioitettu k.m. piireissä. Tanskan k.m. lehdet kirjoittavat hänen elämäntyöstään erittäin kauniisti ja kiittäen.

— **Ruotsi.** Lundin k.m. koulun opettaja *Lorentz Malm-lundh* kuoli elok. 2 p:nä 62 v. vanhana. Hän oli k.m. opettajana toiminut 41 vuotta, ahkera, tunnollinen opettaja.

— **Maapallon ympäri** kävellä aikoo eräs venäläinen k.m., *Klinin*. Hän läksi keski-Venäjältä kävelemään ensin Krimin niemimaalle ja aikoo sieltä kulkea Kaukasiaan, Persiaan, Aasiaan j.n.e. Hän ei ole määrännyt aikaa, minkä kuluessa matka maapallon ympäri on suoritettava.

— **Unkari.** Surkea tapaus Budapestissa tapahtui viime toukokuun 18 p:nä. K.m. kirjansitoja *Aladar Winogratzky* tappoi partaveitsellä vaimonsa ja kaksi poikaansa, toinen oli 8 ja toinen 10 vuoden vanha. Sen jälkeen hirtti hän itsensä. He olivat eläneet monet vuodet onnellisina. Eivätkä he olleet köyhiä. Mutta viime aikoina tuli perheen isä kovin hermostuneeksi, rupesi vihaamaan vaimoan ja uhkasi lapsiaan. Usein hän katui pahuuttaan, pyysi anteeksi ja oli taas kiltti. Mutta sitten tuli taas hermosairaus, joka kiihdytti häntä, niin ettei hän tiennyt mitä teki. Kerran hän vihastui isännälleenkin, löi häntä ja sai sakkoo. Mielenvikaisuuden tultua teki hän vihdoin ylläkerrotun, kauhean murhan.

Tietoja kotimaasta.

— **Kuolleita.** Elok. 17 p:nä kuoli Orimattilassa k.m. leskivaimo *Amanda Lehtinen* o.s. *Saxberg* 55 vuoden vanha. Vainaja oli käynyt Jyväskylän k.m. koulua ja oli v. 1925 kuolleen k.m. *Nestor Lehtisen* leski.

Äkkiä kuoli k.m. *Kalle Aaretti Rantanen* viime elokuun 25 päivänä Lahdessa 30 vuoden vanhana. Hän oli kotoisin Padasjoelta ja läpikäynyt Mikkelin k.m. koulun. Tänä kesänä oli hän työssä Valkomin sahalla Lovisassa. Saatuaan tietää, että Lahdessa pidetään jumalanpalvelus kuuromykille elok. 29 p. tuli hänkin sinne kuten edellisinä vuosinakin. Yhdessä 30 kuoron toverinsa kanssa otti hän osaa hartaushetkiin rukoushuoneessa ja jumalanpalvelukseen kirkossa. Kun kokous loppui meni hän muutamien toveriensa kanssa kortteeriinsa k.m. tuttavansa *Juho Leh-*

tosen luo. Päästyään pihamaalle pyörtyi hän odottamatta ja kaatui kuolleena maahan. Heti kutsuttiin lääkäri, joka totesi, että kuolema oli katkaissut *Aaretti Rantasen* elämän. — Tämä tapaus teki kaikkiin kuuromykkiin järkyttävän ja syvän vaikutuksen. — Vainaja oli siivo ja hiljainen nuorukainen.

— **Kuuromykkäinkoulut.** Monia muutoksia k.m. koulujen opettajakunnassa on tapahtunut tänä syksynä. Korkean ikänsä vuoksi ovat toimestaan eronneet: Jyväskylän k.m. koulun johtaja, rovasti *E. J. K. Luoma* ja Kuopion kuurojenkoulun opettajat, rouva *Tilla Killinen*. Sairaudesta ovat eronneet Turun k.m. koulun opettajat, neiti *Fanny Pahlman* sekä Oulun k.m. koulun opettajat, neiti *Martta Borg*. — Opettajattareksi Porvoon k.m. kouluun on nimetty neiti *Ellen Drake* Oulusta. — Kouluihin on tullut tänä syksynä niin paljon uusia oppilaita, että on täytynyt perustaa rinnakkaisluokkia pariin k.m. kouluun.

— **Riihimäen kuuromykkäinyhdistys** toimeenpanee pien- iltaman syysk. 25 p. Riihimäellä Pohjoispiirin kansakoululla klo 5 i.p. Ohjelmassa on m.m. yksinäytöksinen huvinäytelmä „Käärme“. Tervetuloa ken haluaa!

— **Äitienpäivää** vietettiin Tampereen k. m. yhdistyksessä toukok. 24 p. helluntai-maanantaina. Läninä oli 12 km. äitiä (Tampereella asuu yhteensä 15 äitiä). Juhlapäivän johdosta järjestettiin yhdistyksen ohjelmaa seuraavasti: Lyhyt tervehdyspuhe ja runo lausuttiin äideille. Pastori *Nyberg* esitti kauniin kertomuksen, jota hartaudella seurattiin. Vielä nti *F. Granfors* kertoi erään kertomuksen. Seuraavana iltana toukok. 25 p. oli esitelmätilaisuus, jossa pastori *H. Nyberg* luennoi Erik XIV:sta ja Kaarina Maunun tyttärestä.

Nimenmuutos

Nimeni, joka tähän asti on ollut *Elsa Kämäräinen*, on tästä lähtien oleva *Elli Kanerva*.

Nikkarilan Kuurom. tyttöjen Talouskouluun

otetaan uusia oppilaita tulevan marraskuun 1 p:nä Oppi-aika kestää 2 vuotta. Opetus on sekä käytännöllistä että tietopuolista. Oppilaat saavat koulusta vapaan opetuksen ja täysihoidon sekä vaatetusavustusta ja vapaat koulumatkat rautateillä.

Oppilaaksi pyrkijän on lähetettävä itsensä kirjoittaman hakemuksen mukana:

- 1:si oikeaksi todistettu jäljennös kuurom. koulun päästötodistuksesta,
- 2:si papintodistus,
- 3:si lääkärintodistus ja
- 4:si vanhempain tai holhoojan lupatodistus, jos hakija on alaikäinen.

Hakijan tulee olla täyttänyt 17 vuotta. Nikkarilan Talouskoulun entisiä oppilaita otetaan 1 vuoden kestäväälle

jatkokurssille.

Pääsyä varten tarvitaan ainoastaan hakemus, jossa on ilmoitettava mitä talouden aloja (korkeintaan 2) hakija haluaa opiskella. Neuvoja oppialojen valinnassa annetaan koulun puolesta sitä tiedusteleville.

Jatkokurssin oppilailla on kaikki samat edut kuin muillakin oppilailla, jota paitsi heille jaetaan kuukausittain pieniä abkeruuspalkkioita rahassa.

Hakemukset lähetetään osoitteella: Kuurom. Talouskoulu, Pieksämäki, Nikkarila.